

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Гаврильченко В.В., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.М. Филипенко**
Державний біотехнологічний університет

Зростання конкуренції, швидкі зміни технологій та методів організації виробництва, глобалізація економічних відносин знижують ефективність використання традиційних підходів до управління розвитком підприємств і визначають необхідність пошуку нових концепцій забезпечення довгострокової успішності їх підприємницької діяльності.

На сьогодні щоб бути успішним підприємство має не просто пристосовуватись до змін у зовнішньому середовищі, але й випереджати їх виникнення. Обов'язковість адаптації підприємства, його випереджаючої керованої еволюції та управління змінами можна розглядати як необхідність розвитку підприємства.

Розвиток підприємства визначають як незворотну, спрямовану і закономірну зміну системи на підставі реалізації властивих їй механізмів самоорганізації. При цьому незворотність змін означає невід'ємність темпів приросту основних соціально-економічних показників, спрямованість змін означає підпорядкованість локальних цілей досягненню місії підприємства, а закономірність змін означає їх відповідність причинно-наслідковим зв'язкам, тобто здатність системи на адекватну реакцію щодо зміни зовнішнього середовища.

Розвиток підприємства є незворотнім процесом, який забезпечує спонтанні чи керовані переходи від одного неповторного стану до іншого через процеси змін. Неповторність кожного конкретного економічного стану підприємства забезпечується неможливістю повного повторення різноманітності, якості, кількості та сили впливу факторів, які його визначили. Отже розвиток системи характеризує її здатність до трансформації при збереженні відносної стійкості і протидії змінам.

Першоосновою розвитку підприємств слід вважати різноманітні зміни внутрішнього та зовнішнього характеру, які виступають результатом взаємодії економічних об'єктів, їх різних властивостей, рис і параметрів. Соціально-економічні зміни у системі підприємства носять об'єктивний характер, тобто не залежать від волі та бажання людини (власників, менеджерів, інвесторів, кредиторів тощо).

Рушійною основою розвитку підприємства є його потенціал як сукупність властивостей досліджуваного об'єкта, що створюють можливість виконання відповідної роботи.

Про розвиток підприємства можна стверджувати тоді, коли внаслідок поліпшення виробничих або бізнес-процесів чи управління ними підвищується ефективність діяльності підприємства в поточному періоді часу порівняно з базовим.

Орієнтація на результат спонукає до підвищення ефективності управління, пошуку комплексної системи якісного та своєчасного вирішення актуальних цілей будь-якої організації.

Дослідження проблеми ефективності управління розвитком є актуальним в зв'язку з тим, що виникає необхідність забезпечити конкурентоспроможність підприємства, якість товарів та послуг в умовах посилення інтенсивності конкурентної боротьби, динамічності та невизначеності зовнішнього середовища.

Ефективність управління розвитком є узагальненим відображенням статичних та динамічних значень ефективності функціонування підприємства, планування діяльності на майбутній період, прогнозування стану зовнішнього середовища та формування компетенцій відповідно до зовнішніх та внутрішніх факторів.

Невід'ємною складовою ефективності управління розвитком також залишається якість управління, яка характеризується відносною складністю до оцінювання. Тим не менше, дає можливість повною мірою усвідомити рівень відповідності розвитку підприємства його можливостям.

На основі проведеного дослідження понять «розвиток» та «ефективність управління» можна визначити основні елементи ефективності управління розвитком:

- наявність кількісних та якісних змін, які ведуть до покращення стану підприємства, за умови оптимальності витрат на їх досягнення;
- динамічний характер, що пов'язаний з сутністю розвитку як довготривалого процесу;
- раціональне формування та виконання стратегічних цілей з метою покращення сучасного стану підприємства та створення майбутніх потенційних можливостей;
- формування нових компетенцій з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- гнучкість та оперативність взаємодії із зовнішнім середовищем;
- забезпечення внутрішньої стійкості та захищеності від негативного впливу зовнішніх чинників та їх можливого виникнення.